

Problema de sobirania

No hi ha dubte que Catalunya planteja en les seves relacions amb l'Estat espanyol un problema de sobirania. S'ha dit amb encert que a cada nació li correspon un Estat, a condició, naturalment, de comptar amb el factor voluntat de llurs habitants, que és essencial en aquest cas, puix no basten els demés atributs que caracteritzen la nació: geogràfics, històrics, econòmics, etc. Catalunya és una nació; té totes les característiques de tal, i no li manca el factor voluntat dels seus pobladors que recaben per a si el seu propi govern. A Catalunya, per tant, li correspon un Estat.

Ara bé; un Estat pot ésser independent, o membre d'un altre Estat. El darrer és el cas de Catalunya segons l'Estatut plebiscitat pels catalans.

Sembla, però, que hi ha dificultats de nomenclatura segons el text constitucional de la República. Hi ha un article primer que diu: "La República constitue un Estado integral, compatible con la autonomía de los Municipios y las Regiones". Realment, això d'Estat integral vol dir, o no diu res, que recaba per a si tots els atributs de la sobirania, amb caràcter exclusiu, o bé que és un Estat únic que no admet en el seu si altre Estat. Altrament, diu l'article esmentat, que el susdit Estat integral és compatible amb l'autonomia dels Municipis i les Regions.

Hi ha, innegablement, entre aquests termes "Estat integral" i autonomia de Municipis i Regions, una contradicció palesa d'ordre jurídic i polític.

Perquè l'Estat integral, tal com nosaltres el concebim, s'identifica amb l'Estat unitari, que podrà ésser compatible amb la mera descentralització administrativa, però no amb l'autonomia que implica govern propi i, per tant, pròpia sobirania.

Però aquests són termes precisament que alarmen alguns homes destacats de la República, com alarmaven els de la monarquia. En aquest aspecte, realment, hem progressat poc, puix no res menys que fou l'Ortega i Gasset, el filòsof i publicista, qui en un discurs polític, a les set del matí, en una de

les sessions inacabables de les Constituent, defensà el despropòsit. El secundà, altre dia, el jurista Sánchez Roman, revoltant-se irat contra la paraula sobirania emprada per Carner en referir-la als drets inalienables de Catalunya al propi govern.

Hauria estat molt fàcil als diputats catalans rebatre les idees tronadíssimes d'aquells exponents de l'intel·lectualitat castellana, i en frontar el problema de llibertat de Catalunya amb llurs principis, en el fons, típicament imperialistes, herència històrica dels Borbons.

Però preferiren negligir un aspecte purament verbalista o abstracte, del problema, per tal de fer-se forts en el fonamental i bàsic. Havent reïxit en quant això darrer, al nostre juí, abastament. Possibilitat, dintre el text constitucional, l'aprovació de l'Estatut com expressió de la voluntat sobirana del nostre poble.

Si, com és d'esperar, s'aprova l'Estatut, dintre els preceptes constitucionals de la República, Catalunya serà autònoma, amb govern propi i amb atributs de sobirania estatals, mal pesi al comentat extrem de l'article primer de la Constitució, puix se li reconeix la seva personalitat política i jurídica, amb potestat legislativa i d'execució, tribunals propis, ensenyament, ordre públic, etc., etc.

Catalunya, per tant, ha d'esdevenir un Estat amb pròpia sobirania, que és l'única solució que com porta el seu problema.

Així ho reconeix la República, tàcitament, en el seu Codi fonamental, a pesar de les contradiccions apuntades, i algunes llacunes lamentables que poden ésser superades en l'ambient de major comprensió, de llibertat i de cultura del règim de democràcia que s'ha instaurat feliçment a Espanya.

Almenys així és de desitjar per la pròpia pau i el progrés de la República.

JOAN LOPERENA ROMÀ

LES CORTS CONSTITUENTS
ACABARAN PER DONAR SATISFACCIO PLENA A LES
ASPIRACIONS DE CATALUNYA — HA DIT COMPANYS.

Davant la discussió de l'Estatut

Manifestacions del cap de la minoria catalana, senyor Lluís Companys

En vigílies d'iniciar-se al Parlament la discussió de l'Estatut de Catalunya, ens ha semblat interessant de recollir unes manifestacions del cap de la minoria parlamentària catalana, senyor Lluís Companys, sobre el que podrà ésser el debat i el resultat que pugui esperar-se'n.

Per altra banda, era interessant d'escoltar el senyor Companys, per tal que, en aquests moments, calia posar en clar unes declaracions que li són atribuïdes i segons les quals se'l feia estar conforme amb el dictamen de la Comissió.

—En entaular-se la discussió de l'Estatut de Catalunya — començà per dir el Sr. Companys —, es reproduiran els discursos doctrinals ja sabuts sobre l'existència o inexistència del problema català i sobre el concepte de democràcia, federalisme i sobirania. Des d'aquest punt d'albir, el debat no pot oferir cap aspecte transcendental. Serà una discussió bizantina, en la qual s'exposaran, per ambdues parts, arguments prou coneguts. Si fos possible, seria millor donar-ho tot per dit, repartint en començar el debat els parlaments, que podrien haver estat imprimits abans, perquè tothom ja sap què és allò que es va a discutir.

—Per la nostra banda, però — afegeix el senyor Companys —, el plantejament del problema no pot ésser més clar: Anem a exposar al Parlament quina és la voluntat de Catalunya, concretament expressada en l'Estatut, i anem a exposar-la davant els homes de consciència liberal i davant el fet evident de l'existència d'una voluntat unànime de Catalunya. Aquesta és la continguda en l'Estatut, i nosaltres, homes liberals, que creiem sincerament en el liberalisme dels nostres companys espanyols al Parlament, no podem ni tan sols dubtar que la conseqüència serà favorable a l'acatament de la voluntat del nostre poble.

En contestar una pregunta nostra sobre els recels que hagi desvetllat l'Estatut, fins i tot entre els

elements liberals espanyols, digué el senyor Companys:

—No crec que hi hagi cap recel entre els elements responsables de la política democràtica espanyola. Ho prova el fet que hagin estat cridats al Govern de la República nacionalistes com Nicolau d'Olwer i Carner, i un català de la notòria significació de Marcehlí Domingo, als quals ningú no podrà negar, ni nega, la voluntat i esforç que posaren a favor d'Espanya en l'ocupació de llurs respectives carteres.

—Per altra banda—segueix el senyor Companys—, l'obra de la República ha d'ésser principalment canviar l'estructura d'Espanya. L'unitarisme és obra de les monarquies austriaca i borbònica, i la Història, amb els comuners de Castella i el Justícia d'Aragó, ens demostra com el centralisme unitarista arrelà en les tradicions del nostre país a canvi de la mort de les institucions populars d'ascendència més pregona. Caldria que recordessin aquells que pretenen basar la riquesa d'Espanya en l'unitarisme, que en el segle de l'or, l'època més esplendorosa i de més gran domini d'Espanya, existien a Catalunya la Generalitat i el Consell de Cent, amb atribucions més àmplies que les que ara s'assenyalen en el nostre Estatut.

—I si és veritat que l'unitarisme ha arribat a crear una tradició i que per la mateixa raó la descentralització crea recels en les esferes menys cultes de la política nacional, no passa el mateix entre els elements dirigents, com Alcalà Zamora, Azaña, Marañón, Lerroux i tants d'altres que han comprès que la millor manera d'envigorir l'Espanya de l'esdevenidor és donant més llibertat a cada una de les nacionalitats que la integren.

Férem notar al senyor Companys que en el dictamen de la Comissió havia estat substituït el mot "Estat" per "Regió", i li preguntàrem quin era el criteri de la minoria catalana sobre aquest punt.

—Certament, no m'explico els
(Continuació de la 5.ª pàgina)